T 149716

นวพรรณ ผลบุญ : สาเหตุตายและสิ่งคุกคามต่อสุขภาพของแพทย์ไทยปี พ.ศ.2535 ถึง 2544 (Causes of Death and Health Hazards to Thai Physicians 1992 to 2001) อ. ที่ปรึกษา : รศ . นพ. พรชัย สิทธิศรัณย์กุล, อ. ที่ปรึกษาร่วม : นพ. อานนท์ วรยิ่งยง

81 หน้า. ISBN 974-17-2054-8

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุการตายและปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับสุขภาพของแพทย์ไทย ปี พ.ศ. 2535 ถึง ปี พ.ศ. 2544 โดยแยกตาม อายุ เพศ ภูมิภาค การ ประกอบอาชีพเฉพาะทาง รูปแบบการดำเนินชีวิต จำนวน 349 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คู่สมรสหรือ ญาติผู้ใกล้ชิดกับแพทย์ผู้เสียชีวิตโดยใช้แบบสำรวจ ระหว่างเดือน กันยายน 2545 ถึง มีนาคม 2546

ผลการศึกษาพบว่า เก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 262 ราย จาก 349 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.1 พบผู้ให้ สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นคู่สมรสแพทย์ผู้เสียชีวิต แพทย์ผู้เสียชีวิตเป็นแพทย์ ชาย 225 ราย แพทย์หญิง 37 ราย อายุตายเฉลี่ยของแพทย์ชาย และแพทย์หญิงคือ 62.09 ปี และ 55.38 ปี อายุตายเฉลี่ย ของแพทย์ไทย 61.15 ปี สาเหตุการเสียชีวิตของแพทย์ไทย 3 อันดับแรกเป็นดังนี้ อันดับหนึ่ง โรคมะเร็ง ร้อยละ 35.1 อันดับสองคือโรคหัวใจและหลอดเลือดร้อยละ 28.2 อันดับสามคือการเสียชีวิตจาก อุบัติเหตุร้อยละ 12.6 พิจารณาการเสียชีวิตจากมะเร็ง 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่หนึ่งคือ มะเร็งตับร้อยละ 21.7 รองลงมาคือมะเร็งปอดร้อยละ 17.4 และมะเร็งทางเดินอาหาร ร้อยละ 17.4

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ พบว่า การสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากมะเร็ง และโรคหัวใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มอายุที่มากขึ้นมีความสัมพันธ์กับสาเหตุการเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการใช้ยาคลายเครียดมีความสัมพันธ์กับสาเหตุการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งน้อย กว่าการไม่ใช้ยา แพทย์ที่ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในกลุ่มสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป สัมพันธ์กับสาเหตุการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งน้อยกว่าสาขาอื่นๆ และพบว่าสัมพันธ์กับสาเหตุการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ เมื่อเทียบกับสาขาอื่น ๆ แพทย์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสัมพันธ์ กับการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนภาคกลางสัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุน้อย กว่าภาคอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาครั้งนี้นับเป็นการรวบรวมฐานข้อมูลการตายของแพทย์ไทยเป็นครั้งแรก พบว่าฐานข้อมูลจาก แพทยสภายังมีความบกพร่อง การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบปัญหาเบื้องต้น และสามารถดำเนินการเพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุการเสียชีวิต และเป็นการนำแนวทางการเฝ้าระวังโรคและภาวะเจ็บป่วยที่ได้ จากการศึกษาครั้งนี้มาปรับใช้ในงานวิจัยอื่นๆ ต่อไป

4475226530 : MAJOR OCCUPATIONAL MEDICINE

KEY WORD: THAI PHYSICIANS/ HEALTH HAZARDS/ CAUSES OF DEATH

NAVAPUN POLBOON: CAUSES OF DEATH AND HEALTH HAZARDS TO THAI PHYSICIANS

1992 TO 2001 :THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PORNCHAI SITHISARANKUL MD , MPH.

DrPH. THESIS COADVISOR: ARNOND VORAYINGYONG MD., 81 pp. ISBN 974-17-2054-8

The purposes of descriptive study was to explore causes of death and the factors related to health of Thai physicians died during 1992 and 2001. These factors are age, gender, region, specialty, and life style. Cases were 349 physicians died during the period and their close relatives were interviewed by the author using the questionnaire. The study was conducted during September 2002 and March 2003.

The author could obtain data from 262 out of 349 cases (75.1%). The majority of informants were female and spouse of cases. Cases were 225 male and 37 female physicians. Their average age at death were 62.09 and 55.38 years, respectively, with an overall average of 61.15 years. Three leading causes of death were cancer (35.1%), cardiovascular disease (28.2%), and accident (12.6%). Top three among cancer were hepatic (21.7%), lung (17.4%), and gastrointestinal (17.4%).

Analyses of the factors revealed that smoking related to cancer and cardiovascular deaths, ageing related to cancer deaths, and use of anxiolytics related to non cancer deaths. Being general practitioners were related to accident and non cancer deaths compared to other speciaties. Being physicians in the North and North Eastern regions were related to accident, but in the Central region were related to non accident compared to other regions.

This research is the first study to explore causes of death of Thai Physicians. The study reveals several defects in Thai Medical Council's registry that need to be corrected. The study also reveals basic characteristics of causes of death and some related factors that need more researchs, surveillances, and interventions.